

Uzaktan Pasif Öğrenme ile Dağıtılmış Etkileşimli Aktif Öğrenmenin Metotlarının Karşılaştırılması

Necmettin Duran

MEB Eğitim Yöneticisi

necmettinduran29@hotmail.com, ORCID:0009-0004-6086-4799

Özet

Günümüzde uygulanan yeni eğitim modellemesinde birbirinden farklı öğrenme tarzları ve araçları söz konusudur. En çok bilinen belli başlı üç öğrenme tarzı vardır. Bunlar yaşayarak öğrenme, takım çalışması ile öğrenme ve rehber ile öğrenmedir. Oysa yeni teknolojilerin gelişmesi ile birlikte yeni öğrenme süreçleri de başlamıştır. Yeni teknolojiler bilginin sayısal şekilde işlendiği elektronik araçlar olarak adlandırılmaktadır. Bu süreçlere örnek olarak sayısal bilginin sunulması, saklanması, aktarılması, üretilmesi, taşınması ve dönüştürülmesi bulunmaktadır. Bilgisayarlar ve internet bilginin taşınması ve işlenmesi için, disk ve CD-ROM'lar saklanması ve araştırılması için kullanılmaktadır. Sayısal video ve ses bilginin farklı ve esnek bir şekilde sunulduğu bir ortamdır. Yeni medya bilgiyi esnek olarak sembolik bir şekilde işler. Bu işlev sayesinde bir sistemin davranışı grafiksel, metinsel veya sayısal şekilde ifade edilebilmektedir. Böyle bir model etkileşimli hale getirerek kullanıcının model içerisindeki değerleri ve sistemin davranışını değiştirmesi söz konusudur. Bilgisayarlar artık birçok eğitim ortamında önemli unsurlar haline gelmektedir. Bundan birkaç yıl önce okula herhangi bir bilgisayar kurmanın birçok eğitim sorununu halledeceği görüşü söz konusuydu. Ancak gerek öğretmenler gerekse öğrenciler bilgi teknolojilerinin eğitimdeki rolünü sorgulamaktadır. Yazı yazma bilgi arama ve tarama, sohbet gibi

durumlar için kullanılsa bile bu araçların öğrencilerin öğrenmesini gerçekten geliştirip geliştirmediği tam olarak yanıtlanmamış bir soru olarak durmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yeni Öğrenme, Uzaktan Pasif Öğrenme, Dağıtılmış Etkileşimli Aktif Öğrenme

Comparison of the Methods of Remote Passive Learning and Distributed Interactive Active Learning

Abstract

In the new educational modeling applied today, there are different learning styles and tools. There are three main learning styles that are the most well-known. These are learning by living, learning by teamwork and learning by guide. However, with the development of new technologies, new learning processes have also begun. New technologies are called electronic means by which information is processed numerically. Examples of these processes are the presentation, storage, transfer, production, transportation and transformation of numerical information. Computers and the Internet are used for the transport and processing of information, disks and CD-ROMs are used for storage and research. Digital video and audio are an environment in which information is presented in a different and flexible way. The new media flexibly processes information in a symbolic way. Thanks to this function, the behavior of a system can be expressed graphically, textually or numerically. By making such a model interactive, it is possible for the user to change the values in the model and the behavior of the system. Computers are now becoming important elements in many educational environments. A few years ago, it was the opinion that installing any computer in a school would solve many educational problems. However, both teachers and students question the role of information technologies in education. Even if writing is used for situations such as information searching and browsing, chatting, whether these tools really improve students' learning remains an unanswered question Decently.

Key Words: New Learning, Remote Passive Learning, Distributed Interactive Active Learning

Giriş

İnsanlar sürekli öğrenmektedir. İsteseler de öğrenme bitmemektedir. Her öğrenme tecrübesi bir diğerinden farklıdır. Birçok öğrenme çeşidi ve yöntemi mevcuttur (Dündar ve diğerleri, 2022).

Bufarklı öğrenme formlarının arasından en iyilerini belirlemek için iyi bir öğrenme kriterine

ihtiyaç duyulmaktadır. Bu kriterlerden biri topluma bakarak diğeri de araştırmalara bakarak ortaya çıkmaktadır (Darbyshire, 2022).

Her iki bakış açısı da “yeni öğrenme” olarak özetlenebilir. Bu kavram yeni eğitim ve psikolojik kurama göre toplum tarafından da talep edilen öğrenme süreçleri, çeşitleri ve öğretim modelleri için kullanılmaktadır (Brook, 2019).

Yeni öğrenme ile birlikte yeni öğrenme çıktılarından bahsetmek gerekir. Engeström ve Lodewijks bu çıktıların bir bakıma ürünler ebeveyn, öğretmen ve benzeri toplumsal kesimlerden gelen talepler doğrultusunda esnek, işlevsel, genellenebilir, uygulanabilir olduğunu ifade eder (Yükseltürk and Anlı, 2022).

Öğrenme sürekli ve dayanıklı olmalıdır, çünkü kişiler bugün ve yarın için değil yaşam boyu öğrenme amacındadırlar. Öğrenme çıktıları farklı açılardan yaklaşılabilmesi için esnek olmalıdır. Öğrenme süreçlerinden elde edilen sonuçlar yeni ortam ve değişikliklere uyarlanabilmelidir (Darbyshire, 2022).

Yeni Eğitim Modellemesinde Öğrenme Tarzları ve Araçları

Günümüzde uygulanan yeni eğitim modellemesinde birbirinden farklı öğrenme tarzları ve araçları söz konusudur. En çok bilinen belli başlı üç öğrenme tarzı vardır. Bunlar yaşayarak öğrenme, takım çalışması ile öğrenme ve rehber ile öğrenmedir (Devlet Planlama Teşkilatı, Eğitim Planlaması, 2020).

Yeni teknolojilerin gelişmesi ve ilerlemesi ile birlikte yeni öğrenme süreçleri de başlamıştır. Yeni teknolojiler bilginin sayısal şekilde işlendiği elektronik araçlar olarak adlandırılmaktadır (Darbyshire, 2022).

Bu süreçlere örnek olarak sayısal bilginin sunulması, saklanması, aktarılması, üretilmesi, taşınması ve dönüştürülmesi bulunmaktadır. Bilgisayarlar ve internet bilginin taşınması ve işlenmesi için, disk ve CD-ROM’lar saklanması ve araştırılması için kullanılmaktadır (Dünder ve diğerleri, 2022).

Sayısal video ve ses bilginin farklı ve esnek bir şekilde sunulduğu bir ortamdır. Yeni medya bilgiyi

Uzaktan Pasif Öğrenme ile Dağıtılmış Etkileşimli Aktif Öğrenmenin Metotlarının Karşılaştırılması

esnek olarak sembolik bir şekilde işler. Bu işlev sayesinde bir sistemin davranışı grafiksel, metinsel veya sayısal şekilde ifade edilebilmektedir (Brook, 2019).

Böyle bir model etkileşimli hale getirerek kullanıcının model içerisindeki değerleri ve sistemin davranışını değiştirmesi söz konusudur (Yükseltürk and Anlı, 2022).

Kozma, bağlantılı metin (hypertext), grafik veya işitsel unsurlar sayesinde bilginin bireysel yapılandırılmasına ve öğrenciler arasında paylaşılmasına olanak veren çekçi öğrenme durumları yaratılmış olacağını vurgular.

Yeni medya çok iyi işleme yetenlerinesahip olsa da pedagojik açıdan teknolojinin ilerlemesi sayesinde eğitim amaçlı kullanım doğmuştur. Eski süreçlere yeni medya yani araçları eklenmektedir (Brook, 2019).

Bundan 40 yıl önce test kitapları yeni ülkeler hakkında bilgi almak için kullanılan araçlarken bugün televizyon bu sürece gerçekçilik ve zamansızlık boyutunu getirmiştir. Böylece görülmektedir ki yeni araçlar öğrenme süreç ve gereksinimlerine göre sürekli daha da yenilenmektedir (Dündar ve diğerleri, 2022).

Yapısal öğrenme ortamlarında yeni teknolojiler entelektüel bilginin paylaşımı için bilginin aktarılması, tasarlanması ve erişimi konusunda yeni araçlar kullanmaktadır (Darbyshire, 2022).

Salomon, bu yeni araçların öğrenme konusunda yeni kavramlar ve kullanıma yönelik yeni modeller ortaya koyduğunu ifade etmektedir. Yeni teknolojiler ile bağlantılı metin, kavram haritası ve çevre modellemesi bilgisayar destekli yapısal öğrenme süreçleri desteklenmektedir (Brook, 2019) (Brook, 2019).

Bilgisayarlar birçok eğitim ortamında önemli unsurlar haline gelmektedir. Bundan birkaç yıl önce okula herhangi bir bilgisayar kurmanın birçok eğitim sorununu halledeceği görüşü söz konusuydu (Yükseltürk and Anlı, 2022).

Ancak gerek öğretmenler gerekse öğrenciler bilgi teknolojilerinin eğitimdekini rolünü sorgulamaktadır. Yazı yazma bilgi arama ve tarama, sohbet gibi durumlar için kullanılsa bile bu araçların öğrencilerin öğrenmesini gerçekten geliştirip geliştirmediği tam olarak yanıtlanmamış bir soru olarak durmaktadır (Yükseltürk and Anlı, 2022).

Modern bilgi ve iletişim teknolojisinin mevcut potansiyelinden tam olarak faydalanılamamıştır. Eğitimciler daha etkin öğrenme kuramlarına ve buna destek olacak teknik olanaklara ve bunların

eğitimde nasıl kullanılması gerektiği konusunda bilgiye ihtiyaç duymaktadırlar (Brook, 2019).

En yaygın öğrenme teorileri arasında betimsel (descriptive), normatif (prescriptive) ve bilişim-iletişim kullanımının öngörüldüğü öğretim tasarım kuramı bulunmaktadır (Darbyshire, 2022).

Görünen o dur ki asıl sorun öğrenme ile öğrenme araçları arasındaki işlev ve rolün tam olarak ne olduğudur. Yeni eğitim ortamlarının, geleneksel eğitim ortamları ile karşılaştırıldığında, yeni öğretim ortamlarının bazı üstünlükleri olduğu görülmektedir. Yeni öğretim ortamları öğrenen kişiye bireysel öğrenme olanağı sağlamaktadır (Yükseltürk and Anlı, 2022).

Bireyin, öğrenme sürecini, bağımsız olarak, kendi kendine düzenleyebilmesi, yeni bilgi ve iletişim teknolojilerinin eğitsel boyutunu oluşturmaktadır. En önemlisi öğrenme süreç ve araçları farklılıklar göstermektedir (Dündar ve diğerleri, 2022).

Elektronik Öğrenme

E-öğrenme, elektronik öğrenme ya da teknoloji tabanlı öğrenme anlamına gelmektedir. E-öğrenim son yıllarda yüksek öğrenim ve yetiştirim alanlarında ilgi duyulan yeni bir uygulamadır (Darbyshire, 2022).

21. yüzyılın başında küreselleşmenin sonucu olarak ülkeler, kuruluşlar ve bireyler kendilerini önemli bir geçişin içinde bulmuşlardır. Teknolojik gelişmelere bağlı olarak ticaret ve rekabetin yapısı değişmiştir (Brook, 2019).

Bilgi her yıl düzenli olarak üstel olarak artmaktadır. Ülkeler arasındaki sınırlar kalkmasa da küreselleşmenin bir sonucu olarak topluluklar birbirlerine yakınlaşmıştır (Yükseltürk and Anlı, 2022).

Gelişmiş iletişim araçları ile toplum ve bireyler hemen her konuda bilgilendirilmektedir. Bunun sonucu olarak da küresel bir eğitim talebi ortaya çıkmıştır. Elektronik alanındaki hızlı gelişim her alanda adını “e” olarak sanki birdamga gibi vurmaktadır (e-öğrenme, e-ticaret, e-devlet gibi).

2022 yılı verilerine göre dünya genelinde 3.8 milyar insan internet kullanmakta ve her gün bu sayıya 170 bin yeni abone eklenmektedir. Günümüzde küresel bilgi her beşyılıda ikiye katlanırken bunun 2040 yılında 72 günde bir olacağı tahmin edilmektedir (Brook, 2019).

Uzaktan Pasif Öğrenme ile Dağıtılmış Etkileşimli Aktif Öğrenmenin Metotlarının Karşılaştırılması

Bilginin artması, onun depolanması ve iletilmesi gibi iki önemli sorunu da gündeme getirmektedir. Bellek kapasiteleri yüksek sunucu/istemci bilgisayarların (Gigabyte) geliştirilmesi ve iletim hızının artırılması (Megabit/sn), bilginin rahatlıkla dolaşımını sağlayacaktır (Darbyshire, 2022).

E-öğrenme için tarihsel açıdan aşağıdaki gibi bir sınıflandırmada yapılmaktadır (Yükseltürk and Anlı, 2022):

1.Klasik Sınıf Dönemi:

(1983 öncesi sınıfta eğitim)

2.Çoklu Ortam Dönemi:

(1984-1993 Windows 3.1, CD-ROM)

3.Web Başlangıcı:

(1994-1999 web'in gelişimi, internet)

4.Yeni Web Dönemi:

(2000 ve Sonrası Java/IP, Network uygulamaları vb.)

Uzaktan Pasif Öğrenme ile Dağıtılmış Etkileşimli Aktif Öğrenmenin Karşılaştırılması

Uzaktan öğretim yönteminden farklı olarak dağıtılmış öğretim (Distributed Instruction), nesnel uzaktan eğitim ortamını ifade etmek için kullanılır. Dağıtılmış pasif eğitim ortamında zaman ve fiziksel engeller ortadan kaldırılmıştır (Yükseltürk and Anlı, 2022).

Web öğrenme eğitim materyalini yayınlamak için kullanılır. Etkileşimli sınıf (interactive classroom) zaman ve mekan açısından kısıtlanmış nesnel öğrenme ortamını temsil eder (Darbyshire, 2022).

Dağıtılmış etkileşimli öğrenme zaman ve fiziksel engellerinin ortadan kaldırıldığı nesnel öğrenmeyi ifade eder. Fiziksel yer engelini ortadan kaldırarak etkileşimli sınıf, dağıtılmış etkileşimli sınıfa dönüşmektedir (Brook, 2019).

Tablo 1'de uzaktan öğrenme ve dağıtılmış etkileşimli aktif öğrenme süreçleri arasındaki karşılaştırma zaman, yer ve öğrenme yöntemi etkenleri ile birlikte sunulmuştur (Dündar ve diğerleri, 2022).

Tablo 1. Uzaktan Pasif Öğrenme ile Dağıtılmış Etkileşimli Aktif Öğrenmenin Karşılaştırılması

	Uzaktan Pasif Öğrenme	Dağıtılmış Etkileşimli Öğrenme
Öğrenci Kontrolü	Düşük	Yüksek
İçerik Organizasyonu	Bilginin (information) doğrusal sunumu	Bilginin (knowledge) doğrusal olmayan sunumu
Öğrenme Süreci	Pasif	Aktif

Kendi kendini düzenleme (self-regulation) ve doğrusal olmayan tasarımda öğrencinin öğrenme sürecinde bilgiyi düzenleme konusunda daha etkin rol alması gerekliliği savunulmaktadır

(Guilherme, 2021).

Öğrenme tasarımı ne kadar fazla doğrusallıktan uzaklaşırsa öğrenen kişi üzerine o kadar çok görev düşmekte ve böylece öğrenme sürecindeki herkes istenilenleri eşit şekilde yerine getirememektedir (Darbyshire, 2022).

Öğrenme de bilgi işleme ve bilişsel süreçlerin yanında endişe, istek, korku, tatmin gibi psikolojik ve duygusal etmenlerde rol oynamaktadır (Jochems and Koper, 2022).

E-öğrenme ortamında etkileşim tamamen ortamın tasarımıyla ilgilidir. Ortamın sunulduğu teknolojiden çok ortamın tasarımı etkileşimin sınırlarını belirlemektedir (Yükseltürk and Anlı, 2022).

Her tür eğitim kademesinde yapılacak teknoloji temelli ya da destekli öğretimde etkileşim, kullanılan teknolojinin öğrenci gereksinimlerine yönelik bilgi toplamasına ve toplanan bilgiler ışığında etkinlikleri şekillendirmesine ve öğrenciye uygun malzeme sağlamasına bağlıdır (Brook, 2019).

E-öğrenme paket ve siteleri pedagojik etkileşim ilkelerini göz önüne almak ve öğrencinin etkileşim olmaksızın yeni teknoloji ortamıyla çalışmasının aslında var olan ortamlara fazladan bir değer katmadığının bilincinde olmalıdır (Dündar ve diğerleri, 2022).

Bilginin dağılma biçiminde yayılma süreci de farklı teknolojik imkanlardan faydalanır olmuştur. Sıkıştırılmış görüntü aktarımı, uydu aktarımları, internet ve web ortamına dayalı dağıtım olanaklarının ayrı ayrı veya bir arada kullanılması bilgiyi talep edenle aktaran arasındaki köprüler olmaya başlamıştır (Darbyshire, 2022).

Bu sayede, teknolojinin artan ve gelişen bir şekilde eğitime girmesi sağlanmış olmakta ve bilgiyi aktarma ve alma tarafında olanların artan ihtiyaçlarına yanıt verilmiş olmaktadır (Guilherme, 2021).

Teknolojinin uygulamalarda yer almasını sağlayan, bir parçası haline gelen öğrenen, öğreten, düzenleyen ve yönlendiren kişilerin süregelen süreç içerisinde her zamankinden daha özenli ve bir takım halinde çalışmaları gerekmektedir (Brook, 2019).

Eğitim ve öğretim düzleminde burada ortaya çıkan durum özellikle öğrencinin de artık öğrenme sürecinde alacağı bilgi adına daha aktif ve katılımcı olacağını kanıtlamaktadır (Yükseltürk and Anlı, 2022).

Teknolojinin eğitimin ayrılmaz bir parçası olması ve bu yapının günümüzde yer alan açık öğretimin ve uzaktan öğrenme sistemlerinin temel yapı taşı olarak yer alması eğitim içeriği ile teknolojinin sürekli etkileşim içerisinde yer almasını doğurmaktadır (Dündar ve diğerleri, 2022).

Elektronik öğrenme türleri açısından temel iki bölüme ayırmıştır. Bunlardan biri etkileşime göre diğeri de zamanlamaya göredir (Jochems and Koper, 2022).

Uzaktan eğitim öğretici ve öğrenenin fiziksel olarak ayrı ortamlarda bulunduğu durumlarda gerçekleştirilen öğrenme etkinlikleridir (Morphew, 2020).

Uzaktan eğitim ile e-öğrenme zaman zaman birbirinin yerine kullanılan terimler olmakla beraber anımsanması gereken husus, uzaktan eğitimin 18. yüzyılın başlarında posta ile başlamış olduğudur (Brook, 2019).

Daha sonra telsiz, telefon, radyo ve televizyon ederek günümüzde bilgisayarların kullanımına kadar gelinmiştir. Bu bakımdan e-öğrenme, uzaktan eğitimin alt kümesi olarak düşünülebilmektedir (Brook, 2019).

Eğitim kabul, değer ve güven görmesi gerektirdiği için web tabanlı öğrenme küresel standartlara ulaştırılmak istenmektedir. Bugün birçok e-öğrenme dersi “testi çöz ve bir sonraki adıma git” yaklaşımı uygulamaktadır. Bu yöntem bir bakıma uygulanması kolay bir yöntem olarak gözüксе de bu sistem öğrencilerin seviyelerinin az çok benzer olduğunu ortaya koymaktadır (Darbyshire, 2022).

Pedagojik yaklaşımlardan uzak teknoloji planlaması müfredattan kopuk ve eksik içi boşaltılmış bir durum halini alacaktır (Jochems and Koper, 2022).

Günümüzde öğretimin eğitim teknolojileri ile etkin bir şekilde desteklenmesi gereğine ihtiyaç vardır. Eğitim ortamında, öğretme-öğrenme ilişkisinin düzenlenmesi, eğitilenin öğrenmeye güdülenmesi, öğrenmenin kolaylaştırılması için gereken her türlü aracın, gerecin nasıl kullanılacağını, nasıl sağlanacağını ya da hazırlanacağını eğitim teknolojileri araştırmaktadır (Brook, 2019).

Birçok e-öğrenme uygulamasının faydalarına baktığımızda e-öğrenmenin öğrenci merkezli, öğrenme hız ve hedeflerinin öğrenen tarafından düzenlenebildiği, yapısal, etkileşimsel ve de bireysel öğrenme tarzlarına uygun olduğu görülmektedir (Guilherme, 2021).

Elektronik teknolojiler pedagojik olarak öğretmen merkezli yaklaşımı öğrenci merkezli yaklaşım

Uzaktan Pasif Öğrenme ile Dağıtılmış Etkileşimli Aktif Öğrenmenin Metotlarının Karşılaştırılması

haline dönüştürmeye başlamıştır. Bu da modern yazılım ve veri iletişim desteği ile son 20 yılda daha belirgin bir hal almıştır (Dündar ve diğerleri, 2022).

İnternet/intranet tabanlı eğitimde bireyler arası iletişimin getireceği etkileşimin zamanlaması, miktarı ve niteliğinin sorgulanması gerektiği ve bu yolda yeni yöntem ve platformların geliştirilmesi gereklidir (Brook, 2019).

İnternet üzerindeki malzemelerin sistematik olmaması, dağınık olması ve aslında çoğunun etkileşimli olmaması da büyük bir sorun teşkil etmektedir (Morphew, 2020).

E-öğrenme ortamında etkileşim tamamen ortamın tasarımıyla ilgilidir. Ortamın sunulduğu teknolojiden çok ortamın tasarımı, etkileşimin sınırlarını belirlemektedir (Jochems and Koper, 2022).

Her tür eğitim kademesinde yapılacak teknoloji temelli ya da destekli öğretimde etkileşim, kullanılan teknolojinin öğrenci gereksinimlerine yönelik bilgi toplamasına ve toplanan bilgiler ışığında etkinlikleri şekillendirmesine ve öğrenciye uygun malzeme sağlamasına bağlıdır (Darbyshire, 2022).

E-öğrenme paket ve siteleri, pedagojik etkileşim ilkelerini göz önüne almak ve öğrencinin etkileşim olmaksızın yeni teknoloji ortamıyla çalışmasının aslında varolan ortamlara fazladan bir değer katmadığının bilincinde olmalıdır (Guilherme, 2021).

Geleneksel sınıf ortamına ve öğrenimine göre web tabanlı öğrenmede öğrenen bireyin bireysel öğrenme tarzına ve de hızına göre zenginleştirilmiş (ses, görüntü, grafik, metin vb.) öğrenme ortamları hazırlamak daha kolaydır (Brook, 2019).

Yapılan çalışmalar cinsiyet farklılıklarının da web tabanlı öğrenme tasarımında etkili sonuçlar ortaya koyduğunu göstermiştir (Jochems and Koper, 2022).

Barrett ve Lally çalışmaları sonucu öğrenme teknolojileri kullanımı açısından ilginç sonuçlar ortaya çıkmıştır. Buna göre kadınlar daha az çevrimiçi uygulamalarda konuşmakta ve ders daha az katılım sağlamaktadır (Darbyshire, 2022).

Benzer bir çalışmada Gunn ve McSporrان erkeklerin çevrimiçi öğrenme materyallerini kullanırken kadınlara göre daha rahat ve daha endişesiz oldukları gözlenmiştir. Çevrimiçi öğrenme tasarlarken sosyo-kültürel farklar gözetilmeli ve tasarım buna göre şekillenmelidir (Brook, 2019).

Öğrenmenin dağıtılması ile “derse gitmek” deyimini teknoloji sayesinde başka bir kıtada “ders gitmek” anlamına da gelmektedir. Önceleri uzaktan eğitim öğrenme unsurlarının elektronik posta ile dağıtılması anlamına gelmekteydi. Gelişen uygulamalar ile ses ve görüntü uygulamaları ile bu zenginleştirilmektedir (Dündar ve diğerleri, 2022).

Frederiksen, White ve Stiggins, öğrencilerin yüksek akademik başarılar elde etmesi onların öğretmenlerinin öğrencilerin zayıf ve güçlü noktalarını tespit etmesine ve öğretmenin öğrenme hedefini ve çözümlerini doğru oluşturmaya bağlı olduğunu ileri sürmektedirler. Bunun da tanısal bir değerlendirme ile mümkün olabileceği görüşünü savunmaktadırlar. (Brook, 2019)

Web tabanlı öğrenme ortamları hazırlanırken psikolojik ve pedagojik bakımdan göz önünde bulundurulması gereken bazı ayrıntılar vardır (Jochems and Koper, 2022).

Bunlar arasında hipermedya ortamında uzaktan eğitimi olumlu yönde etkileyen unsurların nasıl tespit edileceği, çok sayıda öğrenci kitlesi için bilişsel profilleri açısından psikolojik ve pedagojik desteğin nasıl yapılacağı ve öğrenme sürecindeki zorlukların nasıl yönetileceği ve öğretmenler çevrimdışı iken geri besleme gelmemesi veya öğretmenlerin benzer zorluklara ilişkin bilgileri olmaması halinde öğrencilerin ne yapacağı ve de son olarak bütün bunların sonunda doğal olarak öğrencilerin cesareti kırılmış ve kendilerini dışlanmış hissetmeleri durumunda ne tür çözümlere başvurulacağı bulunmaktadır. Pedagojik malzeme ile öğrencinin internet ortamında nasıl etkileşim kuracağı, öğrenme davranışlarının ve süreçlerinin sanal ortamda nasıl değerlendirileceği önemle üzerinde durulması gereken diğer bir konudur (Darbyshire, 2022).

Paul Saettler, eğitim teknolojisinin tarihsel anlamda ilk gözlendiği yer kabile papazlarının sistematik bilgi sunuşları ve bu bilgiyi aktarmada işaret yazısı kullanmaları olduğunu ileri sürerek kültürlerin gelişmesi ile eğitim teknolojisinin de daha karmaşık bir hal almakta olduğunu ifade eder (Brook, 2019).

Günümüzde, internet, çok hızlı bir şekilde daha fazla insan ve daha fazla mekanı kapsayacak şekilde yayılmaktadır. Ancak, mevcut internet kullanımının önünde duran sorunlardan biri, kullanımın bir bilgisayara bağımlı olmasıdır. Bu soruna sunulan alternatif çözümlerden biri de hareketli (mobil) teknolojilerdir (Devlet Planlama Teşkilatı, Eğitim Planlaması, 2020).

Sonuç

Öğrenme sürekli ve dayanıklı olmalıdır, çünkü kişiler bugün ve yarın için değil yaşam boyu öğrenme amacındadırlar. Öğrenme çıktıları farklı açılardan yaklaşılabilmesi için esnek olmalıdır. Öğrenme süreçlerinden elde edilen sonuçlar yeni ortam ve değişikliklere uyarlanabilmelidir.

Bu farklı öğrenme formlarının arasından en iyilerini belirlemek için iyi bir öğrenme kriterine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu kriterlerden biri topluma bakarak diğeri de araştırmalara bakarak ortaya çıkmaktadır.

Günümüzde uygulanan yeni eğitim modellemesinde birbirinden farklı öğrenme tarzları ve araçları söz konusudur. En çok bilinen belli başlı üç öğrenme tarzı vardır. Bunlar yaşayarak öğrenme, takım çalışması ile öğrenme ve rehber ile öğrenmedir.

Yeni teknolojilerin gelişmesi ve ilerlemesi ile birlikte yeni öğrenme süreçleri de başlamıştır. Yeni teknolojiler bilginin sayısal şekilde işlendiği elektronik araçlar olarak adlandırılmaktadır.

Yenilenen bilgi ve iletişim teknolojisinin mevcut potansiyelinden tam olarak faydalanılamamakla birlikte eğitimciler daha etkin öğrenme kuramlarına ve buna destek olacak teknik olanaklara ve bunların eğitimde nasıl kullanılması gerektiği konusunda bilgiye ihtiyaç duymaktadırlar.

En yaygın öğrenme teorileri arasında betimsel (descriptive), normatif (prescriptive) ve bilişim-iletişim kullanımının öngörüldüğü öğretim tasarım kuramı bulunmaktadır.

Günümüzde esas olan sorun öğrenme ile öğrenme araçları arasındaki işlev ve rolün tam olarak ne olduğudur. Yeni eğitim ortamlarının, geleneksel eğitim ortamları ile karşılaştırıldığında, yeni öğretim ortamlarının bazı üstünlükleri olduğu görülmektedir. Yeni öğretim ortamları öğrenen kişiye bireysel öğrenme olanağı sağlamaktadır.

Bireyin, öğrenme sürecini, bağımsız olarak, kendi kendine düzenleyebilmesi, yeni bilgi ve iletişim teknolojilerinin eğitsel boyutunu oluşturmaktadır. En önemlisi öğrenme süreç ve araçları farklılıklar göstermektedir.

Bilgi her yıl üstel olarak artmaktadır. Ülkeler arasındaki sınırlar kalkmasa da küreselleşmenin bir sonucu olarak toplumlar birbirlerine yakınlaşmıştır. Gelişmiş iletişim araçları ile toplum ve bireyler hemen her konuda bilgilendirilmektedir. Bunun sonucu olarak da küresel bir eğitim talebi

ortaya çıkmıştır.

Uzaktan öğretim yönteminden farklı olarak dağıtılmış öğretim (Distributed Instruction), nesnel uzaktan eğitim ortamını ifade etmek için kullanılır. Dağıtılmış pasif eğitim ortamında zaman ve fiziksel engeller ortadan kaldırılmıştır.

Dağıtılmış etkileşimli öğrenme zaman ve fiziksel engellerinin ortadan kaldırıldığı nesnel öğrenmeyi ifade eder. Fiziksel yer engelini ortadan kaldırarak etkileşimli sınıf, dağıtılmış etkileşimli sınıfa dönüşmektedir.

Kendi kendini düzenleme ve doğrusal olmayan tasarımda öğrencinin öğrenme sürecinde bilgiyi düzenleme konusunda daha etkin rol alması gerekliliği savunulmaktadır.

Öğrenme tasarımı ne kadar fazla doğrusallıktan uzaklaşırsa öğrenen kişi üzerine o kadar çok görev düşmekte ve böylece öğrenme sürecindeki herkes istenilenleri eşit şekilde yerine getirememektedir.

Her tür eğitim kademesinde yapılacak teknoloji temelli ya da destekli öğretimde etkileşim, kullanılan teknolojinin öğrenci gereksinimlerine yönelik bilgi toplamasına ve toplanan bilgiler ışığında etkinlikleri şekillendirmesine ve öğrenciye uygun malzeme sağlamasına bağlıdır.

Teknolojinin uygulamalarda yer almasını sağlayan, bir parçası haline gelen öğrenen, öğretici, düzenleyen ve yönlendiren kişilerin süregelen süreç içerisinde her zamankinden daha özenli ve bir takım halinde çalışmaları gerekmektedir. Burada ortaya çıkan durum özellikle öğrencinin de artık öğrenme sürecinde alacağı bilgi adına daha aktif ve katılımcı olacağını kanıtlamaktadır.

Teknolojinin eğitimin ayrılmaz bir parçası olması ve bu yapının günümüzde yer alan açık öğretimin ve uzaktan öğrenme sistemlerinin temel yapı taşı olarak yer alması eğitim içeriği ile teknolojinin sürekli etkileşim içerisinde yer almasını doğurmaktadır. Bunun sonucu olarak da uzaktan pasif öğrenme ile dağıtılmış etkileşimli aktif öğrenme sorunsalı arasında kalınmaktadır.

Kaynakça

Aytaç, Meral, Eğitimde Teknoloji Kullanımının Değerlendirilmesi, Alkin Yayınları, İstanbul 2016.

Brook, W. David. Web Teaching. A Guide to Designing Interactive Teaching for the World Wide Web. Second Edition. Hingham, MA, USA: Kluwer Academic Publishers, 2019.

Darbyshire, Paul. Instructional Technologies: Cognitive Aspects of Online Programs. Hershey, PA, USA: IRM Press, 2022.

Devlet Planlama Teşkilatı, “Hayat Boyu Eğitim veya Örgün Olmayan Eğitim Özel İhtisas Raporu”. Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı, Ankara, 2020.

Dündar, Gönen ve diğerleri. E-Learning: A New Corporate Strategy for Training and Development. M.Yalvaç ve S.Gülseren (Eds.). In “First International Conference on Innovations in Learning for the Future: e-Learning”. İstanbul, Turkey, October 26-17, 2022, Proceedings, İstanbul University Rectorate Publication No:4551, 2022.

Guilherme, Manuela. Languages for Intercultural Communication and Education, 3: Critical Citizens for an Intercultural World Foreign Language Education as Cultural Politics. Clevedon, GBR: Multilingual Matters Limited, 2021.

Holmberg, Borje. Distance Education and Languages : Evolution and Change, Clevedon, GBR: Multilingual Matters Limited, 2022

Jochems, Wim.and Koper, Roob, Lifelong Learning in a Network. Open University of Netherlands, 2022.

Köksal, Hayal. IT Seagull Project: An Example of Using Technology to Support Future Critical Thinkers and Problem Solvers. M. Yalvaç&S.Gülseren (Eds.). In “First International Conference on Innovations in Learning for the Future : e-Learning”. İstanbul, Turkey, October 26-17, 2022, Proceedings, İstanbul University Rectorate Publication No:4551, 2022.

Morphew, N. Valerie. Web-Based Learning and Instruction: A Constructivist Approach. Lau, Linda (Edit). In “Distance Learning Technologies:” Issues, Trends and Opportunities”, Hershey, PA, USA: Idea Group Publishing, 2020.

Warschauer, Mark and Kern, Richard. Network-based Language Teaching: Concepts and Principles. Cambridge University Press, USA, 2020.

Yükseltürk, Erman and Anlı, Refik. Blended Learning as New Trend in Distance Education, M.Yalvaç and S.Gülseren (Eds). In “First International Conference on Innovations in Learning for the Future: e-Learning” İstanbul, Turkey, October 26-17, 2022, Proceedings, İstanbul University Rectorate Publication No:4551, 2022.